

Sectoraal comité voor de Federale Overheid

Beraadslaging FO nr. 47/2016 van 15 december
2016

Betreft: machtigingsaanvraag van het Laboratoire d'épidémiologie spatiale de l'Université Libre de Bruxelles om mededeling te krijgen van gegevens afkomstig uit de databank SANITEL van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen teneinde onderzoekswerkzaamheden met betrekking tot rundertuberculose te vervolledigen (AF-MA-2016-120)

Het Sectoraal comité voor de Federale Overheid (hierna: het "Comité");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVP"), inzonderheid de artikelen 31**bis** en 36**bis**;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde Sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van het Laboratoire d'épidémiologie spatiale de l'Université Libre de Bruxelles, ontvangen op 24 oktober 2016;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 24 november 2016;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Fedict op 24 november 2016;

Gelet op het verslag van de Voorzitter,

Beslist op 15 december 2016, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Het Laboratoire d'épidémiologie spatiale van de Université Libre de Bruxelles (hierna de "aanvrager") wenst gegevens te ontvangen afkomstig uit de databank SANITEL van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (hierna "FAVV") teneinde onderzoekswerkzaamheden met betrekking tot rundertuberculose te vervolledigen.
2. Het Laboratoire d'épidémiologie spatiale (afgekort SpELL) is verbonden aan de interfacultaire school voor Bio-ingenieurs die deel uitmaakt van de Université Libre de Bruxelles (ULB), en die onderzoekseenheden omvat die werkzaam zijn in verschillende gebieden van de landbouw en de toegepaste biologische wetenschappen (agro-ecologie, houtvesterij, ecologie van het landschap en stedenbouw, milieuwetenschappen). Zijn onderzoeken hebben betrekking op ruimtelijke en demografische wijzigingen van meerdere organismen zoals het bos, de voor de landbouw en steden schadelijke insecten en ziekten bij dieren.
3. De aanvrager neemt deel aan een door de Université de Liège gestuurd onderzoeksproject. Hij heeft boerderijen te zijner beschikking die tijdens de laatste jaren besmet werden door rundertuberculose en wenst te begrijpen hoe de besmetting tot stand kwam teneinde het bewakingsnetwerk op het Belgisch grondgebied beter te sturen. Opdat deze verspreidingsgegevens van gevallen zin zouden hebben is het noodzakelijk dat rekening wordt gehouden met niet-besmette boerderijen (teneinde bijvoorbeeld de redenen te ontdekken die verband houden met het milieu, met de aanwezigheid van wild, commerciële verbanden....). De gevraagde gegevens zijn de GPS-coördinaten alsook het aantal getelde dieren en de commerciële banden met de omliggende boerderijen.
4. De meegedeelde gegevens worden verwerkt met behulp van een statistische software (R software) dankzij welke de instrumenten voor modelvorming en ruimtelijke analyses worden toegepast die toelaten te antwoorden op onderzoeksvraagstukken. Volgens de aanvrager is het proces dus volledig anoniem en geautomatiseerd zodat de verwerkingen gestandaardiseerd verlopen en makkelijk gereproduceerd kunnen worden. Deze verwerkingen worden lokaal uitgevoerd aan de hand van een vaste unieke werkpost (verlaat het lab niet). De brutogegevens zullen bij het beëindigen van het project niet worden bewaard.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

5. Krachtens artikel 36bis van de WVP, vereist "elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een federale overheidsdienst of door een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die onder de federale overheid ressorteert een principiële machtiging (van het bevoegd sectoraal comité)".
6. De gegevens zullen bij een Federale dienst, met name bij het FAVV, worden opgevraagd. De gevraagde gegevens zullen niet altijd persoonsgegevens in de zin van artikel 1, § 1, WVP betreffen daar zij soms louter informatie over rechtspersonen zullen bevatten. Er kan echter niet worden ontkend dat de gegevens in veel gevallen (onrechtstreeks) in verband kunnen gebracht worden met natuurlijke personen (met name veehouders), waardoor zij toch als "persoonsgegevens" kunnen gekwalificeerd worden. Voor zover dit het geval is vergt de geplande mededeling, ingevolge artikel 36bis, WVP, effectief een machtiging van het Comité.

B. TEN GRONDE

1. FINALITEITSBEGINSEL

7. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, van de WVP, kunnen persoonsgegevens slechts ingezameld worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
8. In het raam van de onderzoekswerkzaamheden gericht op het toezicht op de rundertuberculose in de Belgische wildfauna (WildTB project, gecoördineerd door de Université Libre de Liège), werd de aanvrager belast met het gedeelte modelvorming en cartografie van de risicozones inzake tuberculose. In dit raam kreeg hij toegang tot de lokalisatie van besmette bedrijven alsook tot de verdeling "aanwezigheid/afwezigheid" van gevallen in de wildfauna. Opdat dergelijke informatie zin zou hebben en een relevant model zou worden ontwikkeld, heeft de aanvrager nood aan gegevens betreffende Belgische rundveebedrijven teneinde rekening te kunnen houden met niet-besmette boerderijen (zin verlenen aan het opduiken van een geval).
9. Dit doeleinde beantwoordt aan de voormelde vereisten van de WVP. Het Comité herinnert eraan dat de gevraagde gegevens uitsluitend voor dit doeleinde mogen verwerkt worden.

10. De mededeling van de contactgegevens van de rundveehouders door het FAVV is eveneens een verdere verwerking. De gegevens werden oorspronkelijk ingezameld door het FAVV op basis van de Verordening 1760/2000 van het Europees Parlement en de Raad van *17 juli 2000 tot vaststelling van een identificatie- en registratieregeling voor runderen en inzake de etikettering van rundvlees en rundvleesproducten en het Koninklijk besluit van 23 maart 2011 tot vaststelling van een identificatie- en registratieregeling voor runderen.*
11. Wat het oorspronkelijk doeleinde ook was van de gegevensverwerking die het FAVV verrichtte, de verdere verwerking voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden door de aanvrager wordt niet beschouwd als onverenigbaar met de bepalingen van hoofdstuk II van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 houdende uitvoering van de WVP (hierna "het koninklijk besluit van 13 februari 2001") als deze zijn nageleefd. In principe wordt de verdere verwerking van persoonsgegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden uitgevoerd aan de hand van anonieme gegevens.
12. De aanvrager legt uit dat in onderhavig geval de uitgevoerde analyses anoniem zijn. Enkel de geografische interactie tussen de boerderijen alsook die tussen de boerderijen en milieuvariabelen worden bestudeerd. Er wordt geen enkel verband gelegd met de eigenaar van het bedoelde bedrijf.
13. Hij verduidelijkt vervolgens dat de verwerking gebeurt aan de hand van statistische software waarvan de code een globale verwerking van de gegevens toelaat zonder dat de analist de samenstelling van de brutogegevens (afkomstig uit de SANITEL databank) in detail moet bekijken waardoor een volledige anonimisering mogelijk is gedurende de hele analyse. De uitkomsten van de verwerking zijn de variabelen die invloed uitoefenen op de verspreiding van de gevallen. Tijdens de verwerking door de statistische software worden enkel de nummers van de lijnen getoond maar is het mogelijk de afstand tussen de boerderijen te meten en milieuvariabelen te trekken eigen aan elke boerderij op basis van gegevenslagen (bodemsoort, neerslagmeting, temperatuur, afstand tot het bos,...)
14. Hij voegt eraan toe dat het uitgevoerde onderzoek plaatsvindt in het raam van een opdracht van algemeen belang en geen enkele persoonlijke informatie bevat betreffende de gezondheid, geschillen of het sociaal milieu van de eigenaar van het bedrijf. Geen enkele van de uitgevoerde verwerkingen houdt verband met gegevens betreffende de eigenaar als persoon. Enkel de geografische lokalisatie van de bedrijven wordt gebruikt om te begrijpen hoe en waarom de rundertuberculose zich kan verspreiden op het Belgisch grondgebied en zodoende aan de situatie aangepaste preventie- en controlemaatregelen in te voeren.

15. Het Comité neemt nota van de door de aanvrager verstrekte uitleg en verzoekt hem zich te schikken naar deze wijze van gegevensverwerking. Het Comité moet echter vaststellen dat de van het FAVV ontvangen brutogegevens geen anonieme gegevens zijn.
16. De betrokkenen moeten in principe niet alleen geïnformeerd worden over de geplande verwerking maar eveneens hun uitdrukkelijke voorafgaande toestemming verlenen voor de verwerking van hun gegevens voor onderzoeksdoeleinden. De onderzoekers kunnen van deze verplichting vrijgesteld worden indien men in de aanvullende aangifte bij de Commissie met succes argumenteert dat dit niet kan of onevenredig veel moeite kost (zie artikelen 20, 2° en 21 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001). In dit geval is het verstrekken van de contactgegevens door het FAVV aan de aanvrager één van de verrichtingen van de geplande, verdere verwerkingen die van nature het voorwerp niet kan uitmaken van een voorafgaande toestemming van de betrokkenen, tenzij het FAVV aan de betrokken personen de toestemming hiervoor heeft gevraagd op het ogenblik van hun inschrijving, wat niet het geval is. Het is overigens moeilijk om deze verwerkingen in te dekken met een toestemming omdat het FAVV niet op voorhand kan weten voor welke soorten onderzoeken zij verzocht zullen worden om hun gegevens te laten raadplegen.
17. Het Comité stelt vast dat de mededeling door het FAVV van de gevraagde gegevens in voorkomend geval geen rechtstreekse identificatiegegevens zal prijsgeven van veehouders als natuurlijke personen. Het gaat niet om gevoelige gegevens en de veehouders maken in het algemeen zelf reclame voor hun activiteit.
18. Gelet op het voorgaande, is het Comité van oordeel dat de geplande verwerking niet onverenigbaar is met de oorspronkelijke doeleinden (artikel 4, §1, 2° van de WVP), op voorwaarde dat de aanvrager zich schikt naar de procedure zoals bedoeld in artikel 21 van het KB van 13 februari 2001 (aangifte van een verdere verwerking en aanbeveling van de Commissie).
19. Overigens zijn de gegevensverwerkingen die de aanvrager beoogt, aanvaardbaar gelet op artikel 5, e) van de WVP.

2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

2.1. De gevraagde gegevens

20. Artikel 4, §1, 3° van de WVP bepaalt dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen en waarvoor zij verder worden verwerkt.
21. De aanvrager vraagt de mededeling van de hiernavolgende gegevens:
- de geolocalisatie van rundveebedrijven in België (adres of GPS-coördinaten) (gegeven 1);
 - het aantal runderen per geolocaliseerd bedrijf (met opgave van het aantal jaarlijkse geboorten) (gegeven 2);
 - de commerciële bewegingen van runderen: markten, import, export, bewegingen tussen bedrijven (gegeven 3).
22. Deze gegevens zijn afkomstig uit het Belgisch systeem voor geïnformatiseerd beheer van de identificatie, de registratie en het toezicht op dieren (runderen, schapen, geiten, herten, pluimvee) SANITEL, beheerd door het FAVV.
23. De aanvrager legt uit dat hij de verschillende gegevens nodig heeft om te kunnen overgaan tot alle analyses die nodig zijn voor de onderzoekswerkzaamheden en om een antwoord te bieden aan de problematiek.
24. Het Comité vraagt de aanvrager om zich te schikken naar de bepalingen van het vademecum van de wetenschapper, goedgekeurd door de Commissie.
25. Het Comité neemt akte van de gevraagde gegevens en meent dat die gegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn zoals bedoeld in artikel 4, §1, 3° van de WVP.

2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

26. Persoonsgegevens mogen niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt (artikel 4, § 1, 5° van de WVP).
27. De aanvrager wenst de van het FAVV verkregen gegevens te bewaren tijdens de duur van het project dat zou onderbroken worden in juni 2017 met een mogelijke verlenging die enkele maanden niet zou mogen overschrijden.

28. Het Comité oordeelt dat de voorgestelde bewaartermijn aanvaardbaar is, gelet op hogervermeld artikel 4, §1, 5° van de WVP.

2.3. Frequentie van de toegang en de duur van machtiging

29. De aanvrager legt uit dat de trekking van gegevens uit de SANITEL databank slechts eenmaal wordt gevraagd. De aldus getrokken gegevens worden vervolgens dagelijks verwerkt in het raam van het project betreffende de verspreiding van de rundertuberculose in België.
30. Het Comité is van oordeel dat de gevraagde eenmalige toegang voor bepaalde duur tot de gegevens van het FAVV gepast is en dus in overeenstemming met de voorschriften van artikel 4, § 1, 3° van de WVP.

2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

31. De gevraagde gegevens zullen door de aanvrager intern gebruikt worden, met name door de onderzoekers van het Laboratoire d'épidémiologie spatiale van de Université Libre de Bruxelles die belast zijn met het onderzoeksproject naar de rundertuberculose in België.
32. Het Comité ziet in het licht van artikel 4, § 1, 3° WVP geen bezwaren tegen het feit dat bovengenoemde personen volgens de hiervoor omschreven modaliteiten toegang hebben tot onderhavige persoonsgegevens. Het benadrukt evenwel dat de noodzakelijke organisatorische en/of technische maatregelen moeten worden genomen zodat de toegang in de praktijk daadwerkelijk beperkt blijft tot deze personen.

2.5. Rapportage

33. Overeenkomstig artikel 23 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001, mogen de resultaten van de verwerkingen voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden in principe niet bekend worden gemaakt in vorm die het mogelijk maakt dat de betrokkene geïdentificeerd worden. Het Comité dringt erop aan dat de aanvrager dit principe eerbiedigt.

3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

34. De WVP heeft een belangrijke grondslag die stelt dat geen enkel persoonsgegeven mag verwerkt worden zonder dat de betrokkene daarover is ingelicht (artikel 9 van de WVP).

35. Het Comité herinnert eraan dat de aanvrager verzocht wordt zich te schikken naar de artikelen 20, 2° en 21 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001, aangezien hij redelijkerwijs niet de toestemming kan verkrijgen van de uitbaters (natuurlijke personen) van alle Belgische rundveebedrijven.
36. Het Comité vraagt eveneens van het FAVV dat zij op hun niveau transparantiemaatregelen treffen ten aanzien van de betrokkenen en hen via hun website uitleg verschaffen over deze doorgifte van persoonsgegevens.

4. BEVEILIGING

4.1 Op niveau van de aanvrager

37. Uit de meegedeelde stukken blijkt dat de aanvrager over een veiligheidsconsulent beschikt. Het Comité neemt hiervan akte. De aanvrager beschikt eveneens over een algemeen beveiligingsbeleid. Het Comité merkt evenwel op dat het informatiesysteem van de aanvrager niet werd opgevat op een wijze die een permanente logging, opspoorbaarheid en analyse toelaat van de toegangen tot de verwerkte persoonsgegevens door personen en logische entiteiten. Gelet op de aard van de aanvraag en de door de aanvrager in de punten 12-14 uiteengezette werkwijze waarvan het Comité wenst dat hij die ook zou toepassen, oordeelt het Comité dat de veiligheid van de verwerking in het raam van onderhavige aanvraag als voldoende kan beschouwd worden.

4.2. Op het niveau van het FAVV

38. Uit de verstrekte documenten blijkt dat het FAVV beschikt over een reeds goedgekeurde veiligheidsconsulent en over een algemeen beveiligingsbeleid. Het Comité neemt hiervan akte.

OM DEZE REDENEN,

het Comité

1° machtigt de mededeling van de bovenvermelde persoonsgegevens die bij het FAVV worden bewaard, voor de verwezenlijking van het doeleinde als omschreven onder punt B.1. en dit onder de voorwaarden als vastgesteld in deze beraadslaging;

2° beslist dat het zich het recht voorbehoudt om, in voorkomend geval op geregelde tijdstippen, de effectieve en duurzame toepassing te controleren van technische en organisatorische maatregelen die conform de stand van de techniek zijn en van aard om de risico's adequaat te dekken. In dit verband gebiedt het Comité de aanvrager iedere relevante wijziging in de beveiliging van de gemachtigde verwerkingen aan het Comité mee te delen.

De Administrateur f.f.,

An Machtens

De Voorzitter,

Stefan Verschuere

